

آیا قلب من ضعیف شده است؟

ضعف و بی‌حالی، تنگی نفس در زمان فعالیت بدنی و ورم پاها نشانه ضعیف شدن قلب است.

ضعف و بی‌حالی، تنگی نفس در زمان فعالیت بدنی و ورم پاها نشانه ضعیف شدن قلب است. البته هر کدام از این علائم ممکن است به دلایل دیگر هم ایجاد شود. نارسایی قلبی به مفهوم ناتوانی نسبی قلب در پمپاژ خون به درون سیستم گردش خون است. به این ترتیب این بیماری موجب کمبود خون در اندام‌ها و در نتیجه ضعف و بی‌حالی شده و در زمان فعالیت خون در ریه‌ها جمع می‌شود و نفس تنگ می‌شود. از طرفی تجمع خون در سیستم وریدی موجب ورم اندام‌ها بخصوص پاها می‌شود.

اما علت ایجاد این بیماری چیست؟ مهم‌ترین دلیل بروز بیماری نارسایی قلبی، انفارکتوس قلبی است. انفارکتوس قلبی به مفهوم از بین رفتن قسمتی از عضلات قلب است که اگر وسعت آن زیاد باشد کارکرد قلب ضعیف شده و توانایی پمپاژ خون را از دست می‌دهد.

یکی دیگر از علل نارسایی قلبی، بیماری دریچه‌های قلب است. تنگی دریچه‌های میترا یا آنورت باعث می‌شود حتی با وجود سلامت عضلات قلب، پمپاژ خون براحتی صورت نگیرد. نارسایی دریچه‌های قلب نیز باعث پس زدن خون شده و درصدی از پمپاژ خون به هدر می‌رود.

بیماری‌های مادرزادی قلب از علل اصلی آسیب دریچه‌ها هستند. این کودکان از ابتدای تولد دچار علائم نارسایی قلب هستند. گاهی نیز قلب در سنین بزرگسالی به دلایل مختلف دچار خرابی دریچه‌ها شده و نارسایی قلبی ایجاد می‌شود. از مهم‌ترین علل آسیب دریچه‌ها در سنین نوجوانی و جوانی روماتیسم قلبی است. این بیماری عمدتاً دریچه میترا که بین دهلیز و بطن چپ قرار گرفته است را دچار آسیب می‌سازد. تنگی دریچه میترا مانع ورود خون به بطن چپ و نارسایی قلبی می‌شود. نارسایی دریچه میترا نیز ممکن است در اثر روماتیسم قلبی ایجاد شود ولی مهم‌ترین دلیل ایجاد نارسایی میترا انفارکتوس قلبی است.

از دیگر علل مهم نارسایی قلبی فشار خون طولانی‌مدت است. فشار خون باعث ایجاد مانع بر سر راه پمپاژ قلب به داخل سیستم گردش خون می‌شود. برای غلبه بر این فشار، عضلات بطن چپ ضخیم شده و پس از مدتی فضای حفره بطن چپ را پر می‌کند و به این ترتیب پر شدن بطن دچار اشکال شده و عملکرد قلب تضعیف می‌شود.

برای تشخیص نارسایی قلب راه‌های متعددی وجود دارد که بهترین راه اکوکاردیوگرافی است. توصیه می‌شود در کسانی که دچار ورم اندام‌ها هستند برای بررسی وجود نارسایی قلبی، اکوکاردیوگرافی انجام شود. اکوکاردیوگرافی در واقع سونوگرافی قلب است که در آن شدت انقباض قلب و وضع دریچه‌ها به خوبی نشان داده می‌شود.

خوشبختانه داروهای مفیدی برای درمان نارسایی قلبی موجود است. یکی از این داروها، دسته دارویی مدرها یا ادرار آورهاست که با افزایش میزان ادرار باعث کم شدن حجم خون و برطرف شدن ورم در اندام‌ها می‌شود. دیگوکسین هم دارویی است که قدرت انقباضی قلب را زیاد می‌کند و برای این بیماری کاربرد دارد.

دکتر رضا کریمی

فوق تخصص بیماری‌های غدد و متابولیسم